Ч. 54. Чернівці, неділя дня 8. (21.) мая 1905 р. Ричник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятниці і неділї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік . . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Без виходу?

(X) Беручи в рахубу мотиви публичної натури, загального добра та бодай мінімальної політичної постійности послів мож було надіяти ся, що теперішна сесия соймова із давною ревностию возьме ся до успішного полагоджуваня своїх великих задач — важних законопроектів, яких як найшвидшого порішеня прямо жажде населене Буковини, а передовсім так рускі як волоскі мужики. Широкі маси мужицкі, упадаючі під тягарем економічного занепаду, не жалїли жертв і посьвяти, щоб ввести до сойму нових заступників, якіб красше дбали про добро публичне, як давні, якіб, осягнувши в свої руки дорого окуплену власть громадяньскої самоуправи, не важили ся брати в рахубу інтересів особистих, а не то, щоб особисті справи видвигали понад публичний інтерес. Одначе... Ах, як гірко приходить ся писати те „одначе“, бо воно стає немов палючим клеймом на мало що не перших картках нової, демократичної соймової репрезентациї. То „одначе“ — се найкрасша вода на млин ворогів поступу тяжко кривджених і упослїджених верств волоского й руского люду. Від памятної хвилї, лишневого політичного відродженя Буковини, не вгавали голоси ворожі, що старали ся здискредитувати роботу „Вільнодумних“, що старали ся підсунути декому із них еґоїстичні, а то й особисті цїли чисто материяльної натури. І чиж справдї прийде ся вкінци із чолом, похиленим із сорому, сим закидам притакнути? Чи незабутна ера Гогенльогого, ера, у якій посунено Буковину в Европу, ера, в якій дано сїй країнї „вільні вибори“, малаб тепер виявити ся кроком хибним, кроком передчасним, коли деякі посли вибрані вільними голосами мужицтва схилюють ся до того, щоб заводити до краю господарку взаїмної асекурациї приватних інтересів після дїдичівского взірця, який хиба не гідний наслїдуваня?

А одначе — наслідувачі найшли ся. Консерві, очевидно, яка не в силї сама спинити законодатної машини нового сойму, вдало ся кинути між „Вільнодумних“ кість незгоди в банковій справі.

Із незвичайною прикростию приходить ся писати сї стрічки. В попереднім числї ми ледви напімнули про сю справу, надїючись, що добре зрозумілий інтерес загалу возьме верх над приватою та що справа буде таки полагоджена у внутрі „Вд. Союза“. — Та злагода на жаль і досї не наступила. Сойм відбув тільки два засїданя, у яких полагоджено тільки справу черновецкої поліциї, яку треба було з конечности брати на перший плян — речинця слїдуючого засїданя годї предвидїти; комісиї не працюють — у економічній, що має тільки дїла обмежила ся вся робота на виборі референта для справи банкової і рентових сил, д-ра Стоцкого і значить ся уся робота опинила ся на мертвій точцї, а се ось із якої причини:

Волоский клюб поставив домаганє, щоби президентура в банку була досмертна, та щоб надїлено нею посла, судового сов. д-ра Фльорею Лупу. Розуміє ся, що на таке conditio sine qua non волоских послів не могли пристати рускі посли, не пристала і проча частина „Вільнодумного Союза“, дарма, що волоскі посли загрозили обструкциєю, а др. Авр. Ончул зложив провід „Вільнодумного Союза“, загрожуючи, що розібє его на прах, хоч би мож горячо бажати, щоб він своїх визначних сил при звісній чистотї характеру ужив радше для скріпленя положеня „Вільнодумного Союза“ через недопущенє до того, щоб він не забагнював ся приватними справами...

В постулятах Вільнодумного волоского клюбу наступили вже деякі незасадничі мутациї, одначе він полягаючи на підпорі волоских послів консервативних і не думає відступати від свого хиба вповні неоправданого і неодвітного домаганя, поставленого в формі, для якої прямо тяжко найти відповідну назву... Як небудь воно стане ся, рускі посли будуть таке уформоване банкової справи поборювати із всею рішучостию і надїють ся певної помочи богатьох иньших членів „Вільнодумного Союза“, які не схочуть брати на свою одвічальність такої манїпуляциї, якої досї бажають Вільнодумні Волохи.

Нинї (т. є. в суботу) о 5. годинї по полудни відбуде ся в сїй справі нарада „Вільнодумного Союза“, то-ж ще раз кличемо до всїх послів, а передовсїм до наших заступників, на яких спав тепер так важкий тягар, щоб берегли чести молодої резпрезентациї, чести Буковини. Ми все ще не хочемо тратити надїї в добру полагоду цїлої справи!

Про рентові оселї.

Видїл краєвий предложив в біжучій сесиї соймовій послам до ухвали проект закона про рентові оселї. Для попертя закона і виясненя єго конечности предложено послам вступний реферат, який ми в коротцї постараємо ся ту навести.

Референт вказує на розвиток давної римскої господарки, навязуючи до висказу „latifundia perdidere Italiam“ і поясняє, що сей висказ не треба брати дослівно, а треба під ним розуміти тільки, що система господарки опертої на невільництві була причиною упадку господарства рільного. Бо коли робітник нїчого не коштував, то великі картаґеньскі фінансїсти, що працювали тисячами невільників на великих просторах землї, могли достарчувати до Риму збіже по цїнї дуже мало висшій від коштів самого перевозу і через те робити убійчу конкуренцию рільникам римским. Через те дрібні рільники, як найслабші упадають перші, а їх господарства входять в склад великих посїда[...]о також, не могучи видержати конкуренциї, зміняють рід первісної господарки. Появляють ся проби подїлу великих посїлостий на малі парцелї та винаймлюванє їх на „lustrum“ (1 рік) або на „lustrum completum“ (5 лїт) рільникам, які не посїдають нїчо. Сей однак систем довів рілю Італїї до винищеня через рабункову господарку, бо винаємщики, до котрих належала земля лише через якийсь час, не дбали про се, щоб їй віддати те, що їй забрали. „Ausbeute zum Verkauf“: рільнича господарка Італїї упадає, а на колишнїх збіжеродючих ланах закладають ся пасовища, городи та люксусові лятіфундиї. Звернувши увагу при згадцї римскої парцеляциї на винаєм на якийсь час на подібне поступованє „фонду релїґійного“ на Буковинї, переходить реферат до нинїшних відносин в Нїмеччинї.

В 70 та 80-их роках XIX. столїтя велика нїмецка посїлість находить ся в труднім положеню. Закони корисні для дрібної господарки (комасация і др.) скріпляють дрібну господарку, яка стає грізним конкурентом великої, що тратить робітника задля розвитку промислу. Задовженє великої посїлости росте,

Іван Хмара.

МЕТА.

Звела їх судьба.

Пізнали ся, товаришували, читали спільно „Терпіня Вертера“, а при тім силували ся відчитати чувства й думки — він еї, а она его.

Она бажала бачити, щоб він, відчувши огонь любви, мінив краски лиця, дрожав, звивав ся коло єї ніг, щоб зітхав і терпів.

„Побавлю ся трошки, однаково не жити-б менї монотонно“...

Він хотів тронути єї закаменїле серце, бачити, як хвилюють в полуміннях любови єї груди, як тріскають искри в єї великих, карих очах і побідити єї опір...

Звела ся страшенна борба сердець:

Розложили сїти, вабили, манили, паленїли і знов остигали змучені в погонї за побідою і що дня метали жреби...

Она ограла „думки“, сонати, а клявіші „шептали“, „плакали“, „завмирали“ і знов знимали розпучливі голоси, кидаючи ними мов їдкими стрілами.

Він вслухував ся в заманчиві акорди й шукав здібного терену до остаточної стрічи.

Він сьпівав, заманював єї на „той сьвіт“, а она слухала, летїла стрілою в перебіги, щоб долетївши границї, знов вернути до своїх непоборимих позиций. Він вертав ся за нею, благав, пестив і завмирав...

Вмучували ся, відпочивали і знов бороли ся на ново.

„Гов“, каже судьба. Сильний сильному не уляже. — Прийшла розлука.

Він: Так! Я йду будувати твердиню на скелях у дебрах. Замурую ся перед сьвітом кришталевим ледом, де й сонця жар остигає, а ти гуляй між цьвітом степами, змивай личко ранною росою і впивай ся красою блокитнього неба! Знайди товариша! Ховай ся з ним в майську зелень, пянїй аромою цьвітів, слухай, як молоденьке листє з вітрами розмовляє, шепче соловієм мильодиї, дражнить їх, а тебе присипляє.

Отак сиди собі з ним плечі в плечі, склонивши головку на його грудь при маґічнім сяєві повнокруглого місяця в зацвилім садку і мрій, мрій... бо в моїй твердинї на скелї мороз вікна мурує, а вітер під помостом стекло виє, а я також мрію...

Она: Тебе не стане тут.

Признаю: Ми так зжили ся; буду тужити. Прожно, самітно.

Ти здіймеш ся орлом верхівями, вдариш крильми, сполохаєш дрімучу серну й зажиєш з нею. Гордого побачу тебе із затїни поруч неї в перших рядах на людовім концертї.

Наші очи здиблять ся до байдужного привіту. Ми зближимо ся крадьки перед сьвітом, стиснемо собі руки, а ти скажеш: — Незломна.

Я шепчу: — Пропало... не верне!

— — — — — — — — — —

Жар його серця розтопив ледові мури, а кости пріють на румовищи.

Она вмерла серед цьвітів, щоб они, поживившись, буяли і цьвіли.

9. V. 1904.

Др. Франц Опенгаймер.

3)

СОЦИЯЛЬНЕ ЗНАЧІНЄ СПІЛОК.

З нїмецького перевела: Маруся Полтавка.

(Дальше.)

Вивласненє земельної посїлости, яке я вважаю конечним, відбуваєть ся перед нашими очима само собою. Земельна посїлість витискаєть ся, як скалка із пальця, завдяки власному впливови на своє оточенє. Переселенє людий із села до міста, що нестримно поступає в перед, переносить точку тяжести політичної власти у руки міської робітничої верстви; а виселенє у заморські країни губить велику земельну посїлість економічно, через те, що на ринках для засобів поживи іде конкуренция із долини. Се витисканє, або самовилїченє є майже вже закінчене у Великобританїї, в Нїмеччинї воно в повнім ході і кермує цїлою нашою внутрішною полїтикою. Міська робітнича верства може спокійно чекати його закінченя, не рушаючи й пальцем. Але вона може також і сама вмішатись, щоби прискорити і полекшити процес, так сказатиб, проколоти нарив. До того служив би острий засіб — революция, лїк з аптики нерозумної минувшини, якою не то що годї радити уживати, але треба як найдужче остерігати проти нього — і економічний засіб, спілка.

Як спілка більш ніж 50 лїт тому назад виступила на сцену Нїмеччини, то вона вірила у свою місию, як і єї отець, лїбералїзм вірив в неї. Тепер вона стала малодушною, бо єї рожеві сни не здїйснились, і зрікаєть ся тих надїй першої молодости. Тепер вона смирно вдовольняєть ся тим, що підтримує господарюючих людий в боротьбі о социяльне істнуванє і помагає їм, се розуміеть ся також цїль варта шляхотного поту. Але ніяке запереченє не може знищити того, що спілка із початку бажала осягнути більше, далеко більше! Вона не хотїла піднести поодиноких людий понад їхню клясу, хотьби їх було і сотки тисяч, вона бажала піднести кляси, кляси яко цїлість.

допроваджуючи до (подібно як в Італії старинній) парцеляциї. Аж в кінци закон про рентові оселї в Німеччинї має на цїли унормувати рільничі відносини через привязане до рілї дрібних господарів, що будуть рівночасно робітниками на ланах вел. посїлости.

Рентові оселї в Німеччинї оперли ся на принципі теоретичнім, що земельна власність, а капітал грошевий, се не все одно: з неї не витягає ся просто капіталїв, а лише ренту, земельна посїлість — се капітал in specie.

Реферат підносить велику господарску вартість рентових осель, а за примір подає Пруси, де комісия кольонїзацийна в цїлях полїтичних (ґерманїзация Познаньщини) закладає рентові оселї. Отже по пяти лїтах тої парцеляциї, акция парцеляцийна стратила характер національний, а на перше місце висунули ся социяльні і економічні користи. І такий лише т. є. социяльно-економічний характер можуть мати рентові оселї на Буковинї, котра є вітчиною богатьох народів, як се виказує статистичне обчислене з 31. грудня 1900 р., після котрого на Буковинї є: 297.798 Русинів, 229.018 Румунів, 159.486 Німцїв, 26.857 Поляків, 9.516 Мадярів, 596 Чехів, Моравян і Словаків. 119 Італїйцїв і Лядинів, 108 Словінцїв, 6 Сербів і Кроатів. Для того реферат каже, що Русини, Румуни і Нїмцї на Буковинї повинні в сїй справі відложити на бік свої національні ріжницї і рентові оселї оцїнювати лише із їх значіня, яко посуваючи культуру краю в перед.

Відтак звертає реферат увагу на явище еміґрациї, що є наслїдком упадку дрібної господарки. Щоб дати яркий образ і докладне понятє про розміри еміґрациї, реферат наводить ось які дані. Після статистики Сполучених Держав півн. Америки в рр. 1902 до 1903 прибуло до Спол. Держав: 41.122 полуд. Словян, 34.427 Словаків, 9.591 Чехів, 82.343 *) Поляків, 9.843 Русинів.

Отже кілько самих Словян виеміґрувало з Австриї до одних Сполучених Держав. А кілько до Канади, а кілько до Арґентини, а кілько иньших народностий! Сї еміґранти не тілько забирають капітал в видї гроший на дорогу, але також позбавляють край сил робучих, звичайно найенерґічнїйших одиниць. Ото-ж рентові оселї мають на цїли здержати еміґрацию через уможливлене бідним піднести свою господарку, як се роблять подібні институциї в чужих краяк, прим.: 1. Spółka parcelacyjna rolników w Poznaniu, що за десять лїт свого істнованя розпарцелювала 52.047 ha 19 a і 94 m² рілї, 2. „Landbank“ в Берлїнї, що за 8 лїт розпарцелював 15.500 ha між нічо не посїдаючих, творячи в той спосіб 1132 нових господарских одиниць, а 3942 ha розпродав між 915 господарів, посїдаючих вже малі господарства, які через те збільшили ся і зміцнили ся значно під зглядом економічним. 3. „Bank ziemski“ в Познанї ї т. д.

(Конець буде).

*) Тут вчислені і Поляки з Росиї.

Буковиньскі адвокати.

(Статя надіслана).

Сумно, а навіть дуже сумно представляє ся стан Русинів-адвокатів на Буковинї. Коли в Галичинї адвокати-Русини уважають ся проводирами всякої народної акциї, а повіт, в котрім осяде адвокат, щирий Русин, уважати мусить се щастєм для себе; коли в борбі о народні права на кождім поли, є адвокати між першими, а тим самим в борбі права рідної мови, коли галицкі адвокати-Русини ведуть чисто руські канцеляриї, і урядують лиш по руски; — то на Буковинї зовсїм інакше.

Там, де рускі посли з'уміли своєю працею здобути для народа значні успіхи, де народ завдяки тому може повний надії, а може навіть певности глядїти в будучність, там де руска бесїда в урядї здобуває собі чим раз нові права — там в судівництві не має она ніяких прав, а в кождім разї далеко меньші, як в Галичинї, а то чи не по найбільшій мірі з вини адвокатів-Русинів на Буковинї.

Щоб не бути голословним, наведу приміри:

В Галичинї на руске подане видає ся рускі завізваня, ухвали, вироки, вписи інтабуляцийні і т. и., але також се часто мусить бувати, бо з канцелярий руских адвокатів виходять письма рускі.

На Буковинї сего нема. Там руского вироку, ухвали і завізваня нїхто не видїв, але і панам адвокатам-Русинам не снить ся навіть урядувати по руски і вносити рускі письма. Хиба десь від часу до часу заблудить на Буковинї руский позов з канцеляриї галицкого адвоката, але лиш на те хиба, щоби на него вийшов нїмецкий вирок.

Що більше деякі буковиньскі адвокати-Русини і на приватній кореспонденциї, в листах до хлопів-Русинів, взагалї в кореспонденциї з Русинами-клїєнтами уживають нїмецкої мови, що більше навіть відповіди на рускі письма товаришів своїх з Галичини адресують по нїмецки.

Се вже прямо скандал.

Народ цїлий, темний мужик, бідний урядник і зависимий учитель стає до борби за права своеї мови, не стають лиш адвокати-Русини, — бо їм се булоб лекше, бо они не зависимі.

Пора би раз вже змінити поступоване.

Схаменїть ся, будьте люди!
Бо лихо Вам буде!!

Ю. Е. О.

Росия й Японїя.

Війска російскі на суші, що розтягають ся на 55 кільом. перед фронтом японьским, 62 кільом. на північ від Куюан, укріпляють ся горячково, оперті о сильні природні укріпленя гір телїньских. Фронт рос. зміцнено 20.000 сьвіжого війска з Европи, так, що по битві мукденьскій Росиянам прибуло в загалї 60.000 сьвіжого війска. Японцї знов направили вже желїзницю аж до Куюан, т. є. на просторі 76 кіл., так, що мають получене безпосередно з вітчиною, звідки довозять материял і средства поживні.

Що до подій на мори, то з густих депеш між фльотою японьскою а залогою Формози вносять, що Тоґо сконцентрував свої сили на полудне від Формози і там присилує на днях Рождественьского приняти битву, щоб єго не випустити на Океан. Тимчасом уперто держать ся поголоски, що Рождественьский лежить ражений паралїжом, а команду здав на Небоґатова. З Петербурга доносять, що команду над 4. ескадрою обійме не Бірілєв, котрий має виїхати на місце Скридлова до Владивостоку, але контр-адмірал Паренаґо, який тепер відбуває вправи з 4 ескадрою, готовлячи ся відплисти на Всхід 14. червня с. р.

Що знов до переваги чисельної фльоти рос. над японьскою, то часописи французкі оголошують цифри цїлком противні. Они підносять більшу скількість армат у Японцїв, що вирівнує ся цїлковито через висшість російских армат нової конструкциї, так, що під тим зглядом сили противників рівні. Підносять також можливість, що панцирник японьский „Яшіна“ як наткнув ся був на міну, не затонув а лише був ушкоджений і тепер вже є направлений, що значно би зміцнило шанси Японцїв, якби показало ся правдою.

Часописи російскі доносять, що в короткім часї від'їдуть до Манджуриї 53., 58. і 70. дивізиї піхоти, та що в 15 повітах округів військових: варшавского, московского, київского і казаньского заряджено асентерунок коний.

Буковиньский сойм.

(2. засїдане 2. сесиї X. виборчого періоду із д. 19. мая 1905).

Засїдане розпочало ся відчитуванем цїлого оберемку інтерпеляций, між якими находять ся інтерпеляция пос. Малика і тов. в справі ориґінального поведеня сторожинецкого старости п. Богосевича при роздаваню пропінацийних концесий

Як Buches, Прудон і Шульце-Делїч вчили поодиноких ремісників набувати собі при помочи спілкової злуки сирі материяли, машини, гроші, заводити маґазини, на тих самих умовах, як капіталїстичний великий промисл, то вони хотїли дати приклади, за якими мусїли йти і пішлиб усї ремісники, щоб поліпшити становище своєї верстви. Як Шульце приняв у свою, з початку щиро дрібно-буржуазийну систему споживкове і будівниче товариство, єдині щиро робітничі спілки, то він бажав піднести сим суму купна платнї цїлої робічничої верстви; як він нарештї оснував „вершок системи“ продукцийну спілку, то не бажав тим зробити 20 або 200 робітників добре ситуованими підприємцями, але бажав дати далеко видний приклад, за яким повинні були піти сотки тисяч, не лише для поліпшення свого становища, але для поліпшенння становища цїлої кляси.

Його прихильники й послїдувачі перечуть сьому тепер із справжньою лютостю. Вони очевидно вбачають в тому закид утопізму, нерозумне жаріннє. Отже я роблю Шульцу сей закид. Я сам переконаний, що спілки покликані розвязати социяльне питане.

Тількож, розумієть ся, треба розуміти слова в тім змислї, в якому їх сказано, не можна приписувати їм чужого значіння. Коли я говорю про „розвязане социяльного питання“ то я не думаю, що наш господарський лад мусить бути знесений і заступлений цїлком новим ладом, комунїстичним, то що. Я лише гадаю, що спілки можуть так перемінити й перемінють наш економічний лад, що участь упривілейованого неробства в національних добрах страшенно зменьшить ся, а участь витворюючої працї, страшенно побільшить ся. Так само гадав і Шульце-Делїч! Хто перечить сьому, і закидає йому „утопію“, той хулить його памяти. Між його й моїм поглядом ріжниця тільки квантитативна. Я гадаю, що участь упривілейованого неробства постепенно знизить ся до зера, а участь витворюючої працї розширить ся на цїлу народню власність.

Алеж не степень моїх сподївань оголошують мої противники, сучасні наступники Шульца, утопією, але взагалї мої сподївання. Вони вважають „вічним“ не лише наш суспільний лад але й суспільну форму, мабуть тим, що вони повстали доперва 50 років тому назад, і всї надії на основну переміну того стану річий вважають вони „утопією“. Тодї значить і Шульце був „утопістом“.

Щоб навести приклад надто зрозумілий Берлїнцям, прирівнаю социяльне питане до нашої сталої Панке тих часів, коли вона ще заповітрювала вулицю Карла й околицї. Консерватисти, як і лїберали говорили: вона завше смердїла й завше смердїти ме, се „природний закон Панке“. Комунїсти казали: вона конче повинна перестати смердїти, а для того мусимо відшукати засіб змусити її текти у гору. А спілки — то водопроводчик, що нїчого не каже, але перегачує смердячі притоки і відпроваджує їх каналїзацийними рурами. У відповідї Панке не смердить вже, хоч вона, як і ранїш тече у низ і нїякий Бог не вмішувавсь, щоби перемінити „вічні закони природи“.

Я сподїваюсь, що висловив ся цїлком зрозуміло і можу тепер перейти до способу, яким думаю порушити питане, що свого часу сьміливо оголосив за таке, що можна його рішити.

Бож усїм відомо, що шляхом, яким ішли Шульце-Делїч і його наступники, нїчого не осягнено й не може бути осягнено нїчого більш, крім піднесення одиниць понад їхню верству. Закидів, які робив 1863 року Фердинанд Лассаль, найрозумнїйша голова, найґенїяльнїйший мислитель того столїття, творцеві нїмецьких спілок, ще й дотепер не збито та й не можна збити; його пророкування здїйснились. Ремісницькі спілки: спілки сирих материялів, витворів і маґазинові — треба признати цїлком не вдалими, вони не зробили цїлком нїчого, щоб відповідало їхньому обемови. Кредитові спілки — гордість Нїмеччини — міцна орґанїзация, яка видасть на рік на півтора міліарда позичок, розумієть ся підтримали не одно непевне істнуване, може не одному інтелїґентному ремісникови помогли зробитись підприємцем; але упадку ремесла в тих галузях, які зреволюционїзувала машинерия вони не могли навіть відволїкти. Коли нїмецькі кредитові спілки із гордостю показують на великий процент ремісників між своїми членами, то річ у тім, що майже усї вони належать до ремісників підприємцїв, або до занятих в таких галузях ремесла, яким іще не загрожує заведене машин.

Одинока робітнича спілка, що мала великий успіх, є споживна спілка, зробила також страшенно багато, але нїчого не зробила для власної цїли спілки, яка полягає в тому, щоби спосіб подїлу між капіталом, а працею зробити корисним для працї. Вона дуже піднесла найвищу верству робітників, але не робітничу верству як цїлість; бо вона відказує зглядом нужденних кляс, найбільш зглядом безробітних і домашнього промислу, і відказує майже завсїди в місцях найбільшої социяльної нужди, у великих містах. Вона не займаєть обтяження роботи задля найму помешкань по містах і взагалї не торкаєть ся відносин між працьодавцями і робітниками. В найлїпшому разї, вона усуває зайвих посередників у торговлї.

Я дуже прихильний до споживних спілок і раджу їх, як піддержку дрібних істнувань і власне, як школу спілкової практики змислу; але воно, що найбільше творить тільки перекіп; пролому зробити воно не може. Надїї прихильників щиро споживних спілок, що від самого „з'орґанїзовання відборцїв“ сподївають ся усунення социяльної нужди, марні. Споживна спілка мусить мати значіне тільки, як приготовлене до виробної спілки. Тодї, розумієть ся, вона стане ідеальним засобом для визволення працї.

Але, розумієть ся приготованем не до індустрияльної виробної спілки! Нїяка проба заведення спілок не віднесла так гідного жалю фяска, як ся форма, від якої Шульце-Делїч сподївав ся, що вона мусить завершити цїлу будову. Із тисяч проб заведення спілок, що на їх потрачено багато гроший, а іще більше марно моральних засобів, лише дуже мало встояло ся, та й сї не зістались спілками, а без виїмку повернулись в капіталїстичні спілки, що лише називають ся і вдають із себе спілки. Я міг би довести у великій, обнїмаючій усї держави розвідцї, що се річ не припадкова. Желїзний закон перетворює виробні спілки, їх істнуване неможливе.

(Далї буде).

в громаді Гадікфальва, пос. Ляндвера і тов. про зменьшене контінґенту податку заробкового для Радівців, пос. Штравхера і тов. про надужитя інспектора податкового в Сторожинци, пос. Т. Ончула про звісну аферу Поповичі-Кісанович, пос. Волчиньского і тов. в справі неполагодженя вибору членів ради шк. кр. з рамени сойму, пос. Гормузакого і тов. в справі виміру податку домово-чиншового місто домово-клясового від домів призначених до хліборобских цілий та в справі мнимих надужить уч. В. Кортиляка в Куч. вел., якого п. консерватисти раді лишити хліба, за те, що не йшов під лад ромунізаторам...

По прочитаню наспілих петиций, приступлено до дискусиї над правительственним предложенем в справі передачі дирекциї, маючої повстати **державної поліциї** в Чернівцях, деяких чинностий запоручених автономією містови, як поліция забезпеки особи і майна, поліция дорогова, робітнича і моральности. По реф. Скедля, що покликав ся на дотичне рішене черн. ради мійскої із 29. I. 1902. промовляли pro пос. дир. Відман і пос. Гальбан, жалкуючи між иньшим, що чернов. мійска поліция своїм нетактом пре торговельних помічників в „ворожий державі табор соц. демократиї! Contra промовляв посол Штравхер, вважаючи, що новий закон рівнозначний із вкороченем автономічних прав громади, та застерігаючись проти „хоробрости“ будучої державної поліциї супроти горожан. В поіменнім голосованю принято в 2 і 3 читаню державний законопроект 21 гол. проти 2 (др. Штравхера і Н. Василька) із розолюциями пос. Гальбана і Відмана, щоб поліция не була військова тільки державна, та щоб тактовно поводила ся з населенем.

Після сего слідували **мотивованя поставлених внесень**. Пос. Штравхер підпирав своє внесене про поліпшене долі податкових практикантів, піддаючи у довгій промові безпощадній критиці діяльність скарбової шруби податкевої на Буковині в руках сов. двору Кніпфера, а відтак друге внесене про установлене суду промислового в Чернівцях. Пос. Тит Ончул мотивував внесене про закупно буковиньских льокальних желїзниць на річ краю, осьвітлюючи ворожу краєв. промислови тарифову політику бук. желїзниць. Пос. Авр. Ончул мотивував своє внесене про основане краєвого товариства асекурацийного від огню і для худоби, а в кінци пос. Штравхер про побільшене числа судів повітових і окружних на Буковині і утворене висшого суду краєвого в Чернівцях. По порішеню передачі згаданих внесень поодиноким комісиям. засїдане, яким проводив по части марш. бар. Ю. Василько, а по части віцемарш. др. С. Смаль-Стоцкий, замкнено пізним вечером. Слїдуюче засїдане відбуде ся правдоподібно в середу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. мая 1905.

Крайну байдужність Русинок на Буковині до справ народних, якої не припускав певно і найгірший песіміст, ілюструє досадно факт, що на відозву в справі заложеня товариства Русинок, яку ми помістили у великоднім числї, відозвало ся доси всего на всего пять Русинок, а іменно пані: Евфрозина Спинул у Вашківцях, Теодозия Маєр в Чернівцях, Бронїслава Шадковска в Кадобівцях та Мария Павнел і Емілїя Рогатинович в Бобівцях. Вже отсей сумний факт доказує, як найлїпше потребу товариства, котре би — як пише одна з названих пань — „зорґанїзувало наше осьвічене, але до тепер майже зовсїм байдужно жиюче руске жіноцтво на Буковині і зробило єго національно сьвідомим, щоби таким способом і воно причинило ся до того, аби нашу народну справу посунути о дальший крок наперед“... Пождемо ще, чи не озве ся з кількасот осьвічених Русинок на Буковині ще хто охочий причинити ся і своєю лептою до праці над красшою будучностию руского народу. Пождемо ще, а побачимо, кілько ще їх найде ся...

Кваліфікацийний іспит для учителїв шкіл народних в Чернівцях почав ся 8. а скінчив ся 19. с. м. До іспиту зголосило ся 109 осіб, а именно 55 учителїв, а 54 учительок. До повного іспиту зголосило ся: 45 учителїв а 38 учительок, до специяльного (з другої викладової мови) 9 учителїв, а 8 учительок, до доповняючого (з другої мови як предмету) 2 учителїв і 4 учительці, з французкої мови 3 женщини, а до виділового іспиту з I. ґрупи 1 учитель. До повного іспиту зголосило ся 33 кандидатів і 14 кандидаток з матурою, а 12 кандидатів і 24 кандидатки без матури. З усїх не явило ся до іспиту 14, а підчас іспиту відступило 10 осіб, остає проте 85 іспитованих. З них репробованих 11 при повнім, а 9 при частковім іспитї, отже разом перепало 21, а обстало іспит 64. Межи апробованими є 33 з матурою, а 20 без матури. З відзначенем апробований лише один А. Цанкль, до репробованих належить і кандидат, що ставляв ся до іспиту для шкіл виділових, далї 6 учителїв з матурою, 2 учителї і 3 учительцї без матури. З рускою мовою апробовані: Николай Дутка Р. н., Василь Ґеник Р. н., Петро Ілюк Р. н., Іван Никоряк Р. н., Евзевій Мандрик Н. р., Іван Мечера Р. н., Петро Проданик Р. н., Рудольф Штос Н. р., Михайло Таранґул Р. н., Людвіка Григірчик Н. р., Анеля Гуцайло Р., Ольга Ямніцка Н. р., Анеля Недзїньска Н. р., Єлена Статкевич Н. р., Мария Шилецка Н. р., Іван Стратичук Р. н, Йосифа Дроздовска Р., Евгенїя Козак Р., Ядвіґа Крайчицка Н. р., Ґлїкерия Омельска Р. н., Веронїка Соневицка Р. н., Стефанїя Діц Н. р. і Ґеновефа Романович Р. До іспиту рускої мови викладової зголосило ся 42, не явило ся 5, відступало 5, а репробовано 7. До руского як предмету зголосило ся 11, з них іспитовано 6, а репробовано 2. З мов репробовано всего: з рускої 10, з німецкої 23 а з волоскої 3. І сей іспит доказав знов, що відомости кандидатів взагалї, а особливо знане мов загально слабі. Головна причина лиха лежить в семинариї, що зглядом викладової мови, числа предметів і питомців та пляну повного балясту не відповідає ніяк своїй цїли, а тим меньше потребам краєвого шкільництва. Коли не наступить небавом основна реорґанізация сего закладу, то народне шкільництво на Буковині не розвине ся як слїд, его добутки остануть незначні, бо яке шкільництво таке й учительство. Буковині треба осібної рускої (взглядно волоскої і німецкої) семинариї, де не було-б більше питомців як по 40 в кождій клясї, треба викинути з пляну всї неконечні предмети, а в прочих обмежити обем материї на те, що дїйстно важне, щоби дати учительству кріпку підвалину фахового образованя, треба вкінци вступного іспиту взглядно певного підготованя зглядом загального образованя питомців так, щоби в семинариї обмежити науку на саме фахове підготоване до учительского званя.

Новий ордер цїсаря Вільгельма II. Кардинал кн. др. Копп виїхав до Мец, щоби вручити цїсареви Вільгельмови ордер сьвятого гробу в Єрусалимі, який передав єму ерусалимский патріярх на спомин недавного гостюваня в Палестині. Цїсар приняв ордер, а дякуючи в мові заявив, що почесть, яка его стрічає буде вузлом, що ще тїснїйше получить єго з сьвятими місцями християньскої церкви та з Християнами в Палестині. Сей чин патриярха має бути натяком для „масоньскої“ Франциї, що она перестає бути опікункою церкви на сходї, та що церков оглядає ся за иньшим опікуном.

Замикане склепів о 9. год. веч., якого не хотїли придержувати ся деякі склепарі викликало нові демонстрациї в четвер. Поверх тисячна товпа головно торговельних помічників, приневоливши до замкненя всї отворені ще склепи, при чім вибито шиби у Шміда і Фонтіна, якого прислуга лила на демонстрантів палючі плини, відбула формальне віче на пл. Австриї, на якім бесїдники промавляли із статуї Австриї... Відтак рушив похід ул. Ратушевою й ринком аж під кавярню Габсбурґску. Тут захоплено поліцианта ч. 77, ький день перед тим порубав кількох демонстрантів. Товпа так притисла его до стїни, зневажуючи чинно, що ледви втягли его прочі поліцианти до кавярнї, де „хоробрі“ сторожі безпеченьства скрили ся аж до кухні перед демонстрантами, які о год. пів до 12. супокійно розійшли.

Скандальна справа. В Парижи арештовано ґр. Чайковского під закидом, що сфалшував банкирский чек і допустив ся кількох иньших ошуств. Справу передано судови, а обжалуваного випущено за кавциєю на волю. Ґр. Чайковский б. секретар турецкої амбасади в Газї, син намісника Лібану, Мустафа-паші, а внук звісного польского письменника Михайла Чайковского дістав тепер від султана телеґрафічний приказ, щоб ставив ся безпроволочно перед его очи. Париский „Matin“ доносить, що ґр. Ч. послушний сему приказови, виїхав під ескортою до Парижа.

Убійство тещі. Дня 10. с. м. найдено на багняньскім поли вбиту тамошну ґаздиню, Єлену Мартинюк. Загалом панує підозрінє, що убійства допустив ся єї зять Максим Маньковский, також багняньский господар. За Маньковским, який кудись утїк, слїдить жандармерия.

Страйк рибацкий. Рибаки, що займають ся ловленем сардинок, оголосили страйк, домагаючи ся підвисшеня цїни за сирі рибки. Через те опинило ся в примусовім безробітю 5.000 робітників занятих при виробі консерв сардинкових.

Катастрофа. Дня 15. мая повстав в віденьскім складї хемічних виробів фірми Корнблїт із незвісної причини пожар, підчас якого слїдував вибух цельолюідових ґазів. Він був так сильний, що 54 особи, а між ними 15 пожарників, віднесло тяжкі ушкодженя тїла. В наслідок напору воздуха повилїтали в сусїдних домах вікна. Пожар удало ся зльокалїзувати аж по годиннім, ревнім гашеню.

„Ідеальна держава“. Американьский мілїярдер Андр. Корнеджіє рішив ся перевести доволї фантастичний плян! утворити недалечко Гаґи „ідеальну державу“, в якій мешканцї посьвячували би ся виключно штуцї і науцї. Кошта улдженя сеї проектованої держави мають виносити поверх 60 мілїонів.

Оповістки і т. п.:

Із Буковиньского Бояна. Мужеска проба „Бук. Бояна“ відбудеть ся **в понеділок**, дня 22. мая. Просимо усїх сьпіваків явити ся **в комплеті**, о год. 7 вечером, бо від того залежати ме дальша праця в товаристві. — *Виділ.*

З краєвого виділу. На засїданю краєвого виділу з дня 13. мая 1905 предпринято кроки для уреґульованя відносин в громадскій управі в Шубранци. Громаді Бергомет н. С. зізволено на позичку 6.000 корон, а громаді Ґаланештам на позичку 40.000 корон з фонду шкільного краєвого. — Прихилено ся до предложених контрактів купна, заміни та продажи міста Серету з громадами Слятіора і Рус, та полагоджено богато рекурсів в справах желїзничих. — Згоджено ся на поділ лїсів громадских повіта кімполюнґского на 6 округів господарских та на те, щоби староство в Кімполюнґу поробило відповідні зарядженя для раціональної господарки. — Надїлено субвенциями по 300 кор. каси райфайзеньскі: в Новій Жучцї (руска), Конятині (руска), Зеленеві (руска), Шерівцях висших (руска), Новім Солонци (німецка), Корови (німецка) і Климівцях (руска). Згоджено ся на удїлене субвенциї в квотї 2000 К з фонду комітету доріг повітових в Ґурагуморі на будову дороги Солцї—Арбора. — Рогачку мостову в Люді-Горечій віддано від 20. мая 1905 до 20. мая 1906 Каролеви Камільови за оплатою річною 3.130 корон. — Делеґовано яко заступника Виділу краєвого на засїдане загальних зборів тов. нової бук. желїзниці льокальної д-ра Штравхера. — Повірено віденьскому архітектови бар. Кравсови випрацьоване 2 проєктів перебудови згля дно пляну нового будинку соймового.

Вінчанє п. Володислава Корниляка учителя в Ширівцях гор. із п. Евгенїєю Ґрібовскою дочкою гр.-прав. пароха в Ширівцях гор. відбуде ся дня 21. мая о 8. год. в тамошній гр.-прав. церкві.

Із штуки і лїтератури.

Порадник торговельний зладили др. Кость Левицкий і Іван Петрушевич. Коштом і заходом товариства „Просьвіта“. У Львові, 1905. З друкарнї Наукового Товариства ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского. (Видавництво товариства „Просьвіта“ ч. 298 — кн. 3. за 1905. р.). Ст. 83 — 16-ки. Цїна 40 сот. — „Порадник торговельний“ розпадає ся на отсї роздїли: 1. Загальні відомости про торговлю. 2. Як культурні люди вчуть ся торговлї? 3. Кому і як брати ся до торговлї. 4: Як закладати торговлю. 5. Обстава торговлї. 6. Як вести торговлю. 7. Вибір і засіб товарів. 8. Обчислене купецкого зарібку. 9. Лад в торговли. 10. Поведене з купуючими; на кінци подано взори купецкого книговодства.

Др. Іван Франко. **„Ідеї“ й „Ідеали“ галицької москвофільської молодїжи.** Львів, 1901. Накладом української молодїжи. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 14—2 вел. 8-ки. Цїна 10 сот.

Відозва до всїх П. Т. молодих і наймолодших письменників! В осени сего року минає як раз 30 лїт від заснованя акад. тов. „Союз“ в Чернівцях. Із сеї нагоди задумує низше підписаний виділ видати лїтературний альманах і звертає ся для того до всїх П. Т. молодих і наймолодших україньских письменників із просьбою, щоби зволили ласкаво спомочи нас у сїм дїлї своїми лїтературними працями. Рукописи просимо висилати найдальше до 15. серпня с. р. на руки п. Володимира Бриндзана, Чернівцї ул. Пицелього ч. 7. — За виділ акад. тов. „Союз“: *Пляток Мігуля*, голова. *Ізидор Цурканович*, писар.

„Руский Селяньский театр“ під дир. Ів. Захарка дав в Садаґурі 7. мая драму Бораковского „Не судилось“. Твір сей, як на драму слабенький, однак не пересаджуючи, скажу отверто, що актори вивязали ся із своїх ріль прямо знаменито. Публика відчувала вражінє, як би мала перед собою справжних наших артистів з великої сцени. Пальму першеньства здобула собі п-на. Березовска, яка з великим зрозумінем і всякими відтїнями відограла вельми трудну ролю Любки. Ся талановита панночка вже тепер могла би виступати і на нашій великій сцені. В кождім разї се сила богато обіцююча. П. Федик, єї суджений також відограв свою ролю так, як сего штука вимагала. Про п. Захарка не згадую — се старий знаменитий комік, який вже по першім представленю у нас став любимцем Садаґурскої публики. Звернути-б тут увагу режісериї, чи не можна би ролю Москаля, яку віддав з повним зрозумінем п. Созаньский, перевести на україньску мову. Роля вдячна, важна в штуцї, однак міщани і селяни мало що розуміють з неї — се-ж по московски. А і для граючого, гадаю, булоби лекше. Пан Сидор, се сила знаменита до драми, в комедиї не мали ми нагоди ще бачити сего пана. Однак, най се не відстрашує єго, як скажу отверто, що місцями був за поривчий, місцями за благий. Хвалити або оцїнювати гру п-нї Кордасевич — се злише. Лїпшої мами в тїй штуцї театр сей не знайде. Решта роль випала меньше більше доволї удачно. — Дня 12. мая мали ми „Майстер і челядник“ Коженьовского в перекладї І. Захарка і „Перехитрила“ Лупика. Обі сї штучки так забавні, що публика майже клала ся зі сьміху. Пяний Шаруцкий (п. Созаньский), не лїпший Ликальский (п. Захарко), далї Шаруцка (п-нї Кордасевич), а вельми забавний жид (п. Унґурян), се все склало ся так гарно разом, що хоч пукати зі сьміху. В другій штуцї знов п-на Березовска, п. Захарко і п. Федик, се трійця незрівнана. П-на Мацківна трохи за „штивна“ та повільна, хоч мала бути проворна та резолютна — але і Краків не від разу збудували. Конець кінцем, хоч як малий ще сей театр, все-ж видко, що люди ті не щадять працї і як лиш так дальше буде, то є певна надія, що незабаром будемо могли ним гордити ся. А і публика оцїнює єго труд, бо радо учащає на такі хосенні вистави, які вельми велике мають значінє для міщан і селян. Шасть Боже в дальшій працї для добра загалу!

А Ковалюк.

Від адмінїстрациї. Всякі замовленя часописи без рівночасної пересилки передплати, останут безуспішні. На кредит часописи не будемо висилати абсолютно нікому!

Оголошеня Кас райфайзеньских.

Загальні весняні збори каси пожичкової і щадничої для громади Р о г і з н а, відбудуть ся дня 28. мая 1905. о 2. год. попол. із слідуючимпорядком дневним: 1. Прочитане протоколу з попередного року. 2. Справоздане за рік 1904 і білянс, вибір касиера і 3. Вільні внесеня. *Старшина.*

Загальні весняні збори „Рускої каси“ пожичкової і щадничої для громади К а м е н к и, стов, зареєстрованого з необмеженою порукою, відбудуть ся в неділю, дня 28. мая 1905 з отсим дневним порядком: 1. Провірене білянсу за рік 1904. 2. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів. 3. Вільні внесеня і запитаня. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади О р ш і в ц ї в рідбудуть ся дня 28. мая 1905 о 2-ій год. пополудни із слідуючим порядком дневним: 1. Діяльність старшини в роцї 1904. 2. Перечитане рахунків і білянс з року 1904. 3. Вилосоване 2 членів старшини. 4. Вільні внесеня. — *Тодор Николайчук*, заст. голови. *Стефан Ткач* писар.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Францоза

в Терноподи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшоцок) 8 кор. з оплатою і опакованем. — (—?)

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієстї.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Генеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівцї, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґенів.т

6 (9—10) н.

Мужеске, дамске і дїточе Етаблїсема

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРҐ

Чернівцї, Ринок 5. (готель „під чорним Орлом“

23 (9—24) поручаю на весну і лїто

Новости дамскої конфекциї і мужескої ґардероби

найновійшого рода

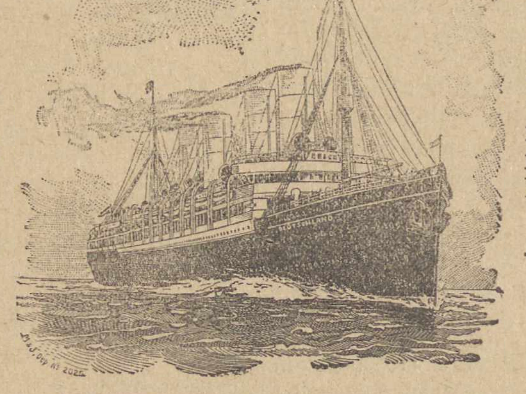
Специяльности в уборах дїточих.

Все після найновійшого крою і наймоднїйшої анґлїйскої і француской моди.

Дешеві сталі цїни — явні на кождій штуцї.

Лїнія Гамбурґ—Америка

Проста переправа без пересїданя.

Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем т. зв. Doppelschrauben-Schnelldampfer.

З Гамбурґу до

Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азиї.

Парівцї „Гамбурґ—Америка“ лїнії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

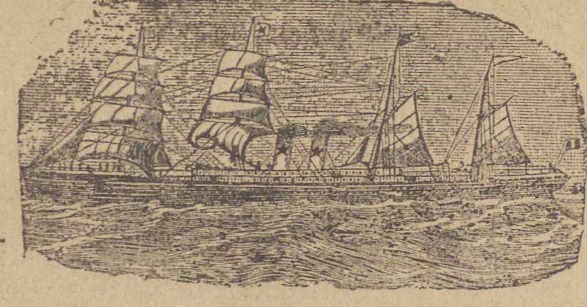
Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади

Ґенеральна аґенция для Буковини:

Репрезентация

7 (11—12) Чернівцї, ул. Паньска 16.

Високим ц. к. правительством концесіонована

Високим ц. к. правительством концесіонована

RED STAR LINE

Лїнія червоної зьвізди

Львів перед тим: **ул. на Болоне ч. 8. I поверх,**
тепер: **ул. Городецка ч. 89. II поверх.**
напротив головного жел. двірця.

37 (5—12)

Перевозить пасажирів впрост зі Львова через Антверпію до Америки північної і Канади поспішними пароходами. Продажа карт американьских желїзниць у всїх напрямах. — Проспекта даром і оплатно.

Календар „Рускої Бесїди“

коштує тепер лиш 40 сот. а з пересилкою почтовою 50 сот.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Марка охоронна: **котвиця**

LINIMENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний знаменитий **усмирюючий лїк на втиране** по цїнї 80 сот., 1·40 кор. і 2 кор. можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшах з нашим охронним знаком **„котвиця“** з аптики **Ріхтера** і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 46 (32—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празї, улиця Єлисавети ч. 5.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Поручаю найбільший вибір лїтних артикулів після найновійшої моди.

Парасолї від сонця, чисті шовкові з наймоднїйшими ручками. Чорні En tout cas (ґаранция через один рік, у всїх модних красках. Циґарницї і прочі подібні артикули після послїдної моди. Парасольки дитинячі, парасолї від дощу, для панів, пань і дїтий, ріжного рода.

Товари обувяні з американьскої фабрики Hathavay Soule & Harrington в Бостонї. Самостійна продаж обуви з Boxealt і Chevreaux, черевики системи д-ра Лямана і сандалки Кнайпа, півчеревики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули шпортові. Відбивачі до гри Lavn-Tennis, бальони, больцї, шапки і т. п. до того прибори.

Рукавички Glacé, Chair, шовкові, півшовкові, à jour всїлякого рода. Паньчохи, дамскі сїтки, паньчохи для дїтий найлїпший виріб, сїткові кафтанички, зарукавочки у всїх модних красках.

Капелюхи найлїпші Panama, Abanilla фльорентиньскі, з рижової соломки, найлїпших заграничних фабрикатів для панів, пань і дїтий.

Дамскі шпортові шапочки анґлїйскі в ріжних красках, найлїпших фабрикатів.

Капелюхи фільцові легкі лїтні після моди, в ріжнородних красках

Шапочки для панів дїтий з ріжного штофу і ріжної сорти звичайні і до подорожи.

Біле з правдивого анґлїйского зефіру, в десень, білі пікові, гладкі, фалдовані під ґарантиєю. Ковнярики і манщети, білі і в красках.

Краватки тукраєві і анґлїйскі, кождого місяця нові.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валїзок, куфрів, пуделок, ташок, клунків і ремінцїв до пакованя, касет, цератових мішочків, нецезарків, пледів, мішків на біле, дамских мошонок на дорогоцїнности і т. д.

Склад ґойдиярскої фабрики обуви A. L. Popper.

Видає товариство **„Руска Рада“**, в Чернівцях. За редакцию відповідає: Іван Захарко
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.